

בהעלותך

מי יכול להאיר נשמות?

(במדבר ח,ב)

בהעלותך את הנרות

פרשתנו נפתחת בציווי ה' אל אהרון הכהן להדליק את המנורה בבית המקדש. מנורת זהב זו מופיעה בהפטרה¹ כמשל לעם ישראל. נרותיה של המנורה מסמלים את הנשמה - "נר ה' נשמת אדם"² - שבקרוב כל יהודי. את ה'נרות' הללו צריכים להדליק - "בהעלותך את הנרות"³ - לעורר את הנשמה שבכל יהודי ולקרבו לאור התורה.

על-פי משמעות רוחנית-סמלית זו, יכולים אנו לפרש גם את פרטי הדינים של הדלקת המנורה. ניטול לדוגמה שתי הלכות⁴. האחת - "הדלקה כשרה בזר". לאמור: גם מי שאינו כוהן רשאי להדליק את מנורת המקדש. ההלכה השנייה - הטבת הנרות והכנתם לקראת ההדלקה, חייבת להיעשות רק על-ידי כוהן ולא על ידי זר.

(1) זכריה ד,ב.

(2) משלי כ,בז.

כל אחד חייב

ההלכה שההדלקה כשרה בזר רומזת, כי הפעילות ב'הדלקת' אור נשמתו של יהודי שני, אינה מוטלת על יחידי סגולה. זו זכותו וחובתו של כל יהודי לקרב את אחיו לאביהם שבשמים. המשנה אומרת⁵ לכל יהודי: "הווי מתלמידיו של אהרון... אוהב את הבריות ומקרבו לתורה". מכאן שכל יהודי יכול וצריך להשתדל לקרב את חברו, בדרכי נועם ובאהבה, לתורה ולמצוות.

עם זה אומרת התורה, שה'הטבה', הכנת השמן והפתילה (לפני ההדלקה), יכולה להיעשות רק על-ידי כוהן. משמעות הדבר היא, שאמנם כל אחד יכול לבצע את המלאכה של קירוב הזולת, אבל קביעת האמצעים - על כך לא כל אחד יכול להחליט, אלא הכוהן לבדו.

לא דרכים אישיות

עלול יהודי לחשוב, שהואיל והוא מצווה לקרב יהודים לתורה ולמצוות, יכול הוא להחליט בעצמו כיצד יעשה זאת. הוא יבחר לו דרכים משלו כדי לקרב אחרים ליהדות; 'פרש' חלקים בתורה על-פי צורכי ה'קירוב'; ייתן לזולת דרך אישית בקיום המצוות.

באה התורה ומזהירה: אסור לך להכין בעצמך את החומר להדלקה. אתה עצמך עלול לנקוט דרכים שירחיקו יהודי במקום לקרבו. היחיד שמסוגל להתוות דרך נכונה ואמיתית להארת נשמות העם היהודי, הוא הכוהן. הוא יתווה את הדרך, ואז תוכל בעצמך 'להדליק' את נשמת רעך.

כוהן בצדיק

הכוהן מתאפיין בכך, שאין לו נחלה משלו בארץ, אלא "ה' הוא נחלתו"⁶.

⁵ אבות פרק א משנה יב. וראה מפרשים שם.
⁶ עקב י.ט. שופטים יח.ב.

הרמב"ם⁷ מתאר את הכוהן כאיש "אשר נדבה רוחו... להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו". זה הצדיק, שמובדל לחלוטין מארציות ומחומריות העולם, וכל מהותו היא הדבקות המוחלטת בה' ובעבודתו.

איש אלוקים כזה - הוא לבדו מסוגל להכין את נר הנשמה. אחרי שהוא נותן את הדרך ואת הכללים - יכול כל יהודי לצעוד בנתיב סלול זה, ולהפיץ את מעיינות התורה והמצוות.

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 317)